

EDITORIAL

Doble nga natraydor hi Duterte ha ngaran han iya todo-gerra

Nagbubugsay ha duha nga salog hi Rodrigo Duterte. Ha usa nga gapil, butaray hiya nga naluhod ha imperyalismo nga China. Gintutugutan niya an panmilitar ngan pan-ekonomiya nga pagsakop hini ha kadagatan han Pilipinas. Ginpabay-an niya an China nga magtindog han mga panmilitar nga istruktura ha West Philippine Sea, manruba han natural nga karikuhan ngan dambungan ini. Hadto pa, ginpapaburan niya an mga kapitalista nga Chinese para ha mga proyekto nga pan-imprastruktura ngan gintugutan nga magtukod han mga tore han *cellphone* han Dito Telecom, kompaniya nga katin han China, ha mga kampo militar han AFP. Mayda kuno "utang nga kaburut-on" an Pilipinas ha China tungod ha mga igpapadara hini nga bakuna, kundi kadaman man hini pababaydon ha mga Pilipino.

Ha luyo nga gapil, padayon liwat an pagluhod ni Duterte ha imperyalismo nga US. Epektibo pa gihapon an Visiting Forces Agreement nga nagtugot han pagsakob han tropa militar

han US ha nasud. Nagpahayag hadto hi Duterte nga abrido hiya nga magistak an US han armas ha Pilipinas ngan himuon ini nga lansaran han gerra kontra ha China ha rehiyon. Sugad na la an pagbuhos han ayuda militar han US ha Pilipinas agud papintason an todo-gerra han rehimen Duterte ngan magsabrag han pasista nga ngirhat ha bug-os nga nasud. Tungod ini kay maaram an US nga an pagpintas han inter-imperyalista nga kumpetisyon, sugad han nahitatabo ha West Philippine Sea, usa nga paborable nga kundisyon para ha pagpasulong han kagiusan ha pagtatalwas, partikular ha Pilipinas.

Sanglit dugang nga makangaralas an doble nga pagtraydor ni Duterte ha mga Pilipino. Waray awod hiya nga nanlilimos han ayuda ngaduha tikang ha imperyalismo nga US ngan imperyalismo nga China ha desperasyon nga puuhon an rebolusyunaryo nga kagiusan, pamingawon an oposisyon ngan magpabilin ha poder. Tungod ini kay waray kapareho na an pagkahimulag niya ha katawhan tungod ha

Parag-uma, gindakop han 46th IB

GINDAKOP NGAN PWERSAHAY nga ginpaupod han mga sundalo han 46th Infantry Battalion hi Roben Colocado, masobra 50 anyos an pangidaron, residente han Brgy. Daligan, Calbiga, Samar hadin ikaduha nga semana han Abril.

Sigon ha sumat han BHB-Arnulfo Ortiz Command, gindakop han mga nag-ooperasyon nga sundalo hi Colocado ha iya umhanan agud pwersahon nga maggiya han ira operasyon. Ginbuhian la hiya han makaduok na hira ha kampo han militar. Grabe nga ginkahadlok han iya pamilya ini nga ginhimo nga pag-abuso.

Kalakip ha mga nagdakop kan Colocado hi Edwin "Jack" Nablo, lanong nga aset han 46th IB nga nagpapaluyo han pagpatay han mga parag-uma ha lugar. Ginkangalsan han masa hi Nablo tungod kay nagpopostura hiya nga kaapi han BHB agud man-uwat ngan tahuban an iya mga kriminal nga aktibidad. Nagsusulot hiya han bonet ha mga operasyon kaupod an mga parupanmatay nga sundalo nga diri liwat nakauniporme. ■

iya kurapsyon, pagpakuri, pagtraydor ngan pasista nga panmuypoy.

Kinahanglan ibuksas ngan pursigido nga atuhan han katawhan Pilipino ini nga pagtraydor ni Duterte. An iya paglimos han ayuda militar naserbe ha pasista nga panmuypoy, ngan ha magastos ngan kontra-katawhan nga operasyon militar. Kinahanglan nira iginsister an naglulugaring nga pan-gawas nga palisiya tungod kay akos han katawhan nga tumindog ha kalugaringon nga tiil agud kab-uton an kauswagan ngan demokratiko nga interes han katawhan. ■

Ano ba an napulsan han mga parag-uma ha RCSP?

Ha Western Samar, tuig 2019 pa nakapailarum ha waray hunong nga operasyon nga Retooled Community Support Program (RCSP) an 11 nga baryo ha bungto han Calbiga, lima ha Pinabacdao, ngan lima ha Hinabangan. Hini nga panahon, ginbuhusan han gubyerno ini nga mga baryo hin milyun-milyon nga pondo para ha magkalain-lain nga proyekto nga diri man nahuhuman.

Agud himuon an ilusyon han kauswagan kadungan han kampanya kontra-insurhensiya, iginpatuman han gubyerno ngan han militar an dirudilain nga proyekto nga pangalsada, patulay, mga proyekto ilarum han PAMANA ngan lokal nga gubyerno, National Greening Program, proyekto nga *livelihood* han NTF-ELCAC, programa nga pagpasurender han E-CLIP, ngan iba pa. (*Kitaon an listahan ha tuo.*)

Magkalain-lain nga buwa an iginpapasamwak han militar agud gipiton an masa. Usa hini an buwa nga hahatagan kuno hin tag-₱20 milyon an kada barangay diin matugot an mga upisyal ngan residente nga magkampo an mga sundalo. Kundi tubtub yana waray bisan usa nga barangay an kumarawat hini nga balor. An usa pa nga buwa amo an kun diri kuno magpa-"clear" an mga residente, diri matitikangan an mga proyekto. Ha pira nga baryo diin waray boluntaryo nga sumurender, naghimo na la an mga sundalo hin listahan han mga tawo nga mapipili nira nga sumurender.

"Nahiagum gad kami hin proyekto tikang ha gubyerno. Kundi dugo, kinabuhi, ngan karinggal han amon pakabuhi an kabalyo," baton ni Ka Romy, usa nga parag-uma, han pakianhan kun mayda ba hira kauswagan o kamurayawan nga nahiaguman tikang han magtikang an mga operasyon nga RCSP.

Diri mahingangalimtan han mga parag-uma ha mga baryo nga mayda RCSP han patayon han mga sundalo an mga kapitan han Daligan ngan Beri ha Calbiga, asawa han kapitan han Sinalangtan, usa nga parag-uma ha Buluan, ngan usa nga batan-on ha Minata. Samtang ha Pinabacdao, duha nga parag-uma na an ginpatay ha Canlubo ngan usa ha Magdawat. Pira nga parag-uma na liwat an ira ginkastigo ngan gintortur. "Kamakuri

gud man hiton kabras. Bisn para ha amon na an pondo tikang han gubyerno mahiaaguman la kun damo naman nga kinabuhi an kabalyo," sigon kan Ka Romy.

Ginpapangunahan liwat han mga sundalo han RCSP ha huruygo sugad han bulang ngan baraha, ilegal nga pangingsda pinaagi han paghilo ngan pagkuryente han mga salog ngan sapa, ilegal nga paninso ngan pangguba, ngan pangabuso ha kababayin-an ngan menor de edad.

Bisan an mga parag-uma nga ginrerekluta ha CAFGU bumaya ha serbisyo tungod kay diri man hira talwas ha pangabuso han mga sundalo. An ginsasaad nga ₱35,000 nga suhol nagigin ₱6,000 ngan danay naabot ha

ira pakalabay hin duha ngada tulo kabulan. Nahiagum pa hira hin grabe nga pangastigo, buyayaw ngan diskriminasyon.

"Sanglit ha kada pag-aagi ko hito nga tulay ngan kalsada nahinunumduman ko an akon igkasi mga parag-uma nga nahibalyo la hini nga mga proyekto. Diri matutugbangan hin balor ngan proyekto an mga kinabuhi nira," sering ni Ka Romy.

Buwa liwat an saad han kauswagan para ha mga parag-uma. "Ngani mas nagbarato pa an amon mga produkto ha uma ngan duro kamahal an pamasaha."

Pagtatapos ni Ka Romy, "Tigaman gud ha akon hunahuna nga ha pakigbisog gud la makakab-ot an tinuod nga kauswagan ngan kamurayawan han mga kabras." ■

MGA PROYECTO NGA PAN-IMPRASTRUKTURA HA MGA RCSP NGA BARYO HA W. SAMAR

1. Calbiga

Kalsada ha Mahangcao-Beri-Buluan
Kalsada ha Literon-Caamlongan-Antol
Kalsada ha Canano-Dalosdon-Buluan
Tulay ha Sinalangtan (P6 milyon)
Tulay ha Guinbanga (P5 milyon)
Tulay ha Antol

2. Pinabacdao

Kalsada ha Pelaon-Layo-Carlolo

3. Hinabangan

Kalsada ha Canano-Yabon-Lim-ao

HA KAMATUORAN

AFP, nagmalgastar ha operasyon ha Borongan!

Maabot 90 tropa han 78th Infantry Battalion an naghimo han operasyon kombat ha Brgy. San Andres, Borongan City hadton Mayo 3. Duha kaadlaw pa nagpalupad han helikopter an kaaway agud lanaton an lokal nga yunit han Bagong Hukbong Bayan.

Sigon ha BHB-Efren Martires Command, grabe nga nakakarag an pondo han katawhan para ha operasyon kontra ha BHB. Gin-tatantiya nga nagastos an AFP hin P110,000 kada oras para ha pagpalupad han helikopter nga panmilitar. Dugang pa, usa an Borongan ha mga ginlalansaran han nakapokus nga operasyon militar o FMO ha Eastern Visayas. An gastos para ha FMO ha usa nga rehiyon poydumabot hin P200 milyon.

An mga sugad hini nga operasyon nagdudurot han kahadlok ha masa ngan nakakaringgal han ira pagpakabuhi, labina ha butnga han grabe nga kakurian ngan kagutom ha panahon han pandemya.

